

Voice of the Voiceless

**Dierenwelzijn in het Vlaams Gewest:
Tussentijdse balans van het mandaat van
Minister Ben Weyts**

Januari 2017

Inleiding

Sinds de zesde staatshervorming in 2014 zijn de drie gewesten in België bevoegd voor dierenwelzijn. Na de regionale verkiezingen van mei 2014 heeft elk gewest voor vijf jaar een minister aangesteld die expliciet dierenwelzijn in zijn of haar titel draagt. Sinds 2014 is Ben Weyts (N-VA) Vlaanderens allereerste en volwaardige minister van Dierenwelzijn.

In januari 2017 zijn de ministers dus **halverwege hun mandaat**. Voor GAIA is dat de gelegenheid om **een tussentijdse balans op te maken van de resultaten, de vorderingen maar ook de gemiste kansen** van de Vlaamse Minister van Dierenwelzijn.

We hebben het thema dierenwelzijn in vier rubrieken onderverdeeld:

1) **maatregelen tegen mishandeling – gericht op de naleving van bestaande en op betere wetgeving**, 2) **gezelschaps- en huis- en wilde dieren**, 3) **landbouwdieren** en 4) **proefdieren**. Op het einde van elke rubriek geven we een samenvatting van de verschillende punten, volgens de volgende indeling:

- Positieve maatregelen van de Minister

- Maatregelen die men zou moeten nemen

- Negatieve maatregelen

- De intentieverklaringen

1) Mishandeling en instellingen

- De Minister heeft op het internet een **formulier voor het melden van klachten** tegen dierenmishandeling laten plaatsen (meldpunt). De inspecteurs van de Vlaamse dienst Dierenwelzijn worden geacht de klachten op te volgen. Zij zijn bevoegd om op te treden tegen wetsovertredingen. In 2017 werden 8 extra inspecteurs aangeworven, onder wie één voor de administratieve opvolging van de meldingen. Algemeen gezien functioneert de inspectiedienst beter dan in het verleden.
- Naar het voorbeeld dat op federaal niveau bestond tot 2014 werd de **Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn** opgericht, waarin GAIA zetelt. De Raad voor Dierenwelzijn maakt adviezen over aan de minister.
- **Strengere sancties** tegen overtreders wenselijk, evenals het aanmoedigen van lokale besturen om een **schepen van Dierenwelzijn** aan te duiden ...
- **Dag voor de schepenen van Dierenwelzijn** (helaas is GAIA niet op de hoogte van de inhoud noch van de resultaten van de reeds georganiseerde bijeenkomsten); uitreiking diploma voor asielmedewerkers.

In het kort:

- Formulier voor het indienen van klachten
- Raad voor Dierenwelzijn
- Diploma asielmedewerkers

- Strengere sancties tegen overtreders
- Schepenen van Dierenwelzijn

2) Gezelschaps-, huis- en wilde dieren

- In samenwerking met zijn collega's van de andere gewesten heeft minister Weyts **identificatie en registratie van katten verplicht** gemaakt.
- GAIA betreurt echter dat de **sterilisatie van katten** nog niet verplicht is in Vlaanderen, absoluut noodzakelijk om het probleem van de overpopulatie van zwerkatten, de massale instroom in dierenasielen, die duizenden gedumpte

dieren moeten laten inslapen, tegen te gaan en in te dijen door de kraan aan de bron dicht te draaien. Vlaanderen loopt hier achter op Wallonië, waar verplichte kattensterilisatie van kracht wordt vanaf maart 2017. Het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsbrieven van de Minister vermelden trouwens dat er maatregelen moeten komen tegen de overpopulatie (zwerf)katten (Volgens een opiniepeiling van Ipsos in 2015 is **87%** van de Vlamingen voorstander van een verplichte sterilisatie van katten.)

- De minister heeft de **erkenning van enkele uitvoerders van pups uit Oost-Europa en broedfokkers ingetrokken**. Daarnaast gelastte hij ook de inbeslagname van meer dan 400 honden in een fokkerij in de gemeente Kasterlee,
- Hoewel GAIA dergelijke eenmalige en noodzakelijke maatregelen toejuicht, is er nog **geen enkele structurele maatregel genomen tegen de import van honden** uit de Oostbloklanden. In het Vlaamse regeerakkoord staat: "We evalueren het regelgevend kader voor de invoer van gezelschapsdieren en overkweking van gezelschapsdieren." Een werkgroep van de Raad voor Dierenwelzijn buigt zich over de kwestie.
- Ingevoerde pups moeten 15 weken oud zijn en tegen hondsdolheid gevaccineerd.
- In 2015 onthulde GAIA hoe het dierenpark Planckendael een algazel en twee bizons - die amper één jaar oud en in goede gezondheid waren - had geslacht waarna ze aan de leeuwen gevoerd werden. Deze onthullingen brachten veel verontwaardiging teweeg en leidden een jaar later uiteindelijk tot een akkoord tussen GAIA en KMDA, die besliste voortaan **een 'No Kill'-beleid** te voeren. De 'surplus'-dieren worden dus niet langer gedood. Minister Ben Weyts kondigde aan dat hij dit beleid wil doortrekken naar alle andere dierentuinen in Vlaanderen.

In het kort:

- Starten van de verplichte identificatie en registratie van katten
- Intrekking van de vergunning van broedfokkers + inbeslagname van 400 honden Kasterlee

- Verplichte sterilisatie van huiskatten
- Nood aan structurele maatregelen tegen broedfokkerijen en de handel in gezelschapsdieren in het algemeen

- De wil om in alle Vlaamse dierentuinen een 'No Kill'-beleid in te voeren

3) Landbouwdieren

- In tegenstelling tot Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft Vlaanderen nog altijd geen verbod op **pelsdierkwekerijen** ingevoerd.
- Minister Weyts stond het Waalse Gewest met succes bij in de procedure die pelsdierhouders en bonthandelaars voerden voor het Grondwettelijk Hof ter vernietiging van het Waalse verbod op pelsdierkwekerijen.
- Minister Weyts liet een studie uitvoeren om de financiële waarde van de 17 Vlaamse kwekerijen te bepalen in het kader van eventuele compensaties voor de uitbaters met het oog op een verbod op de kweek van pelsdieren voor bont (Niet minder dan 85% Vlamingen is voorstander van een verbod op bontkwekerijen.)
- De minister ondertekende op vraag van GAIA samen met zijn Waalse en Brusselse tegenhangers een waarin de Europese Commissie gevraagd wordt de **Europese verordening inzake het vervoer van dieren te herzien**. Minister Weyts sluit zich bovendien aan bij zijn Deense, Nederlandse en Duitse collega's ter verbetering van het dierenwelzijn in de Europese Unie.
- Wat de problematiek van het onverdoofd slachten betreft, bleef de minister bij zijn beslissing de Europese regelgeving te doen naleven, die rituele slachtingen zonder verdoving buiten erkende slachthuizen verbiedt.
- Maar nog binnen deze legislatuur moet een algemeen wettelijk verbod op onverdoofd slachten, anders gezegd verplichte verdoving van de dieren die geslacht worden, gerealiseerd zijn, waar 88% van de Vlamingen achter staan!
- Het Vlaamse regeerakkoord voorziet tegen 2018 een verbod op chirurgische biggencastratie, een bijzonder pijnlijke ingreep bij dieren van amper een paar dagen oud tegen berengeur, waarvoor alternatieven beschikbaar zijn.
- Vlaanderen telt nog één **bedrijf waar foie gras geproduceerd wordt** en waar de wrede praktijk van dwangvoederen van eenden dus nog wordt toegepast. De minister ondernam tot hiertoe niets om deze praktijk een halt toe te roepen. Een wetenschappelijk rapport van de eminente dierenwelzijnswetenschapper prof. Dr. Donald Broom van de universiteit van Cambridge bevestigde in 2015 dat de dwangvoedermethode ernstige schade toebrengt aan het welzijn van de

zwemvogels (eenden). GAIA hamert al lange tijd op een verbod op dwangvoederen. (Een verbod kan rekenen op de steun van 84% van de Vlamingen.)

In het kort:

- Vraag aan de Europese Commissie om de Europese wet op het transport van dieren te herzien en te streven naar strengere normen voor het dierenwelzijn in de EU
- Duidelijke stellingname tegen het onverdoofd slachten van dieren in tijdelijke slachthuizen

- Geen wettelijk verbod op de castratie van biggen
- Geen maatregel tegen dwangvoederen voor de productie van foie gras

- Verbod op onverdoofd slachten
- Verbod op bontkwekerijen

4) Proefdieren

- Sinds 2009 legt de Belgische wetgeving de oprichting van een **Centrum voor alternatieve methodes voor dierproeven** op. Maar vooralsnog is van deze verplichting niets in huis gekomen. (Nochtans is 81% van de Vlamingen voorstander.)
- Eind 2016 maakte de minister bekend dat hij een **budget van € 350.000** uitgetrokken heeft voor de ontwikkeling van alternatieve methodes voor dierproeven. Daarnaast heeft de minister herhaaldelijk aangekondigd dat hij zal samenwerken met Nederland. Maar of dat ook reeds effectief gebeurd is en hoe, is helemaal niet duidelijk. Nederland heeft zich overigens duidelijk tot doel gesteld om tegen 2025 te stoppen met alle proeven op dieren, die van overheidswege worden opgelegd. . Gaat de Vlaamse minister voor Dierenwelzijn het voorbeeld van onze Noorderburen volgen?

- Tot hertoe ontbreekt een concrete beleidsstrategie die gericht is op de systematische afbouw en structurele vermindering van het aantal proefdieren, waarbij zeer concrete targets worden bepaald en veel meer transparantie wordt opgelegd. 76% van de Vlamingen is voorstander van een verbod op proeven op honden en katten en wil 72 % een verbod op proeven op apen.

In het kort:

- Budget van € 350.000 voor de ontwikkeling van alternatieve methodes voor dierproeven

- Geen echt Centrum voor alternatieve methodes voor dierproeven
- Geen verbod op dierproeven voor onderhoudsproducten
- Geen verbod op proeven op honden en katten
- Geen verbod op proeven op primaten
- Geen concrete strategie of inperkende maatregelen voor het aantal laboratoriumdieren

- De bereidheid om met Nederland samen te werken rond dierproeven

Conclusie

Voor het werk dat de Minister in de eerste helft van zijn mandaat heeft verzet, geeft GAIA de Vlaamse Minister voor Dierenwelzijn een score van:

12 / 20